

Passage uit verslag JBZ-Raad van 4 en 5 maart 2024 (32317, OO):

1. Mensensmokkel

Het Belgische voorzitterschap lichtte het voorstel voor de nieuwe mensensmokkelrichtlijn toe en nodigde de lidstaten uit om zich te buigen over drie elementen van de richtlijn, te weten de opvatting van lidstaten over de strafbaarstelling in het voorstel en het daarin opgenomen bestanddeel 'financieel gewin', de strafbaarstelling in relatie tot mensensmokkel die een migrant ernstig kan schaden en hoe lidstaten aankijken tegen het opnemen van een expliciete humanitaire clausule in de operationele tekst.

De Commissie lichtte eveneens de richtlijn toe en benadrukte het belang van een geïntegreerde aanpak van mensensmokkel en spoorde lidstaten aan om zich volledig in te zetten voor de implementatie van de mensensmokkelrichtlijn, met als doel de aanpak van grootschalige criminele netwerken in het mensensmokkellandschap

In een volledige tafelronde was er brede steun voor het beoogde doel van de richtlijn, echter uitten de meeste lidstaten zorgen over de opname van het bestanddeel 'financieel gewin'. De meeste lidstaten wezen op de verzwarende bewijslast voor autoriteiten dat opname van dit bestanddeel met zich zou meebrengen. Ook wezen enkele lidstaten op het ontbreken van aandacht in de richtlijn voor informele geldstromen waar mensensmokkelaars gebruik van maken. Sommige lidstaten voorzien reeds in hun nationale wetgeving in bepalingen met betrekking tot het element financieel gewin.

Ten aanzien van het beoogde element van ernstige schade in de strafbaarstelling pleitten de meeste lidstaten voor een heldere definitie van het begrip om verschillende interpretaties te voorkomen. Wederom uitten lidstaten zorgen ten aanzien van de bewijslast voor het element van ernstige schade. Enkele lidstaten pleitten voor de strafbaarstelling van het delict mensensmokkel zonder dat daarbij sprake hoeft te zijn van financieel gewin of ernstige schade aan migranten.

Veel lidstaten gaven aan dat het verlenen van pure humanitaire hulp aan migranten niet strafbaar zou moeten worden gesteld. Over of hiertoe een expliciete clausule moet worden opgenomen in de operationele tekst van de richtlijn waren de opvattingen verdeeld. Door sommige lidstaten werd gewezen op nationale regelgeving die al een dergelijke clausule omvat. Ook benoemden enkele lidstaten dat de clausule niet ten koste mag gaan van de vervolging van criminele mensensmokkel.

Nederland sprak steun uit voor de noodzaak van het EU-kader voor mensensmokkel. Daarbij benadrukte Nederland dat het van belang is dat zuivere humanitaire dienstverlening niet wordt vervolgd, echter dat een expliciete humanitaire clausule in de operationele tekst niet noodzakelijk of effectief is. Nationale wetgeving voorziet in algemene strafuitsluitingsgronden die in de weg staan aan strafbaarheid in gevallen van humanitaire hulp. Ook werd het voornemen uitgesproken om verder te gaan in de nationale strafbaarstelling dan de minimumnormen die in het voorstel worden uiteengezet. Ten slotte werd cf. de Motie Veldkamp c.s. het belang benadrukt van een zo ver mogelijk reikende extraterritoriale rechtsmacht bepaling ten behoeve van een effectieve Europese aanpak van smokkelnetwerken.